

vidt, og det, som navnlig falder i Øjnene, er naturligvis det store Elevantal fra Kjøbenhavn og Frederiksberg, særlig det store Antal af Lærerinder, ikke mindre end 73 i alt og med de 6 ude fra Villabyerne 79 i alt, det er jo et aldeles abnormt Forhold. Forholdet er jo ganske vist ogsaa det, at af disse mange Lærerinder faa ikke nær alle Stipendier; i det hele taget er det smaat med Stipendierne; ikke mere end 22 pCt. af det samlede Elevantal opnaa Stipendier. En stor Del af de unge Lærerinder fra Kjøbenhavn, Frederiksberg og Villabyerne, 79 i alt, faa ikke Stipendier. Forholdet er jo, efter hvad jeg hører, det, at de unge Damer, som have taget Lærerindeeksamen, og som derefter faa nogle Timer ved private Skoler eller ved den offentlige Kommuneskole i Kjøbenhavn at undervise i, søge, for saa vidt de i øvrigt have gode Eksamenresultater af fremvisning, at blive Elever paa dette Kursus. Ofte have de jo deres Forældre boende i Kjøbenhavn eller paa Frederiksberg, og de faa saa fri Undervisning og undertiden Bøghjælp og i enkelte Tilfælde maaske ogsaa nogen Understøttelse derud over, og de faa saa Lov til at komme ind som Elever. Det er ganske sikkert, at det er at forcere det hele, det kan ikke være Opgaven for dette Kursus at tage imod alle af den Slags Lærerinder, som melde sig til Undervisningen. I det hele taget forekommer det mig, at er der nogen Klasse af de Personer, der have med Undervisningen at gøre i vore Almueskoler, som skulde begunstiges; saa skulde det være Lærerne fremfor Lærerinderne. Forholdet er i Virkeligheden dette, at den unge Lærinde i mange Tilfælde forlover sig og gifter sig, og enten straks eller efter faa Aars Forløb træder hun ud af Almueskolens Tjeneste; det Offer, som altsaa er bragt fra Statens Side for hendes Vedkommende til hendes videre Uddannelse osv., kommer jo altsaa slet ikke i nogen væsentlig Grad Folkeskolen til gode. Hvis derimod den Slags Ofre bringes i forhøjet Grad for Lærerne, om hvem man kan forudsætte, at de ville blive ved Lærergerningen, saa længe de kunne udfylde Pladsen i Skolen, har man ganske anderledes Sikkerhed for, at de ogsaa ville komme til at stifte den Nytte, som er Meningen med dette. I det hele synes det mig, at det kunde være rimeligt, at Lærerinder under 25 Aar overhovedet slet ikke skulde have Kursus, saaledes at de yngste blive fuldstændig afskaarne fra at faa Adgang til det åaarige

Kursus. Lige frem at forbyde Adgang for dem, der ere ude over denne Alder, kunde der naturligvis ikke være Tale om; Lærerinderne maa jo komme i Betragtning i saa Henseende, saa længe de staa i Statens Tjeneste og udøve Skolevirksomhed, i selv samme Grad som Lærerne, men da de dog ere de færreste, forekommer det mig, at der burde paa Kursus'et være flere Lærere end Lærerinder. Navnlig synes jeg, at det Forhold er uheldigt, at saa faa Lærere, der have Ansættelse ved Landsbyskolen eller Skolerne paa Landet, søge disse Kursus og drage Nytte af dem. Ganske vist maa det være Tilfældet, at der i Købstæderne er større Trang til Lærerkrafter med en fyldigere Uddannelse end den, det almindelige Seminarium kan give, og det kan foreløbig ogsaa være ganske rigtigt, at der forholdvis kommer flere Elever fra Købstæderne end fra Landet, hvor der ikke synes at være i alt Fald saa stor Trang til Stede til denne Klasse af Lærere. Men naar Elevantallet af Landsbylærere er saa lille, skyldes det dog ikke alene dette, at man ikke i den Grad har Trang til den Art fyldigere Undervisning ude paa Landet. Der er her et andet Forhold, som i væsentlig Grad kommer i Betragtning, nemlig at Stipendierne gennemgaaende ere for smaa. Et Stipendium paa 300 Kr. kan maaske være tilstrækkeligt for en Lærinde i Kjøbenhavn, som har i alt Fald et begrændset Antal Timers Beskæftigelse hver Dag, især naar hun har sit Hjem at ty til o. s. v., men for en Lærer ude paa Landet, yngre Lærer, der i Almindelighed sidder i et slet lønnet Embede, er det ikk nok. Han maa forlade sit Hjem og sin Skole, rejse til Kjøbenhavn og ligge der et Aar, og Følgen deraf bliver, at han maa holde en Stedfortræder, en Hjælperlærer i sit Sted. I Almindelighed vil Lønnen til denne Hjælperlærer sluge hele den Løn, som Embedet giver, og de 3—400 Kr., som han da har tilbage, er i mange Tilfælde alt for lidt. Forholdet er det, at mange af de yngre Lærere — det gælder jo lige saavel dygtige som mindre dygtige — have stiftet Gæld i de Aar, de have været paa Seminariet, og i de første Aar derefter maa de søge at afvikle denne Gæld eller bringe den ned saa langt som muligt. Det forekommer mig, at disse vanskelige økonomiske Forhold, som yngre Lærere paa Landet kunne være undergivne, ikke bør være en Hindring for, at de kunne søge og faa Kursus'et, men det ere de faktisk, fordi det Stipendium, der tilstaa den enkelte Elev, er for lille. Jeg synes der-